

Бранка Такахаши

ДЕВОЈКА НА ЉУЉАШЦИ

Из циклуса „Месечеве приче”

Ја сам увек у близини. Ноћу – наравно, али и дању, када ме не примећујете.

Ја све знам. Са овог растојања имам одличан преглед. Додуше, кад ми не сметају облаци и дебеле завесе.

– Ханако, то је тата, иди му отвори!

– ...

– Ханако!

– А?

– Тата се вратио с посла, иди отвори врата!

– Ти му отвори.

– Ханако!

– Мама, не могу сада, прелазим на други ниво!... Где си ти пошао, кретену?! Ето, сад си пропао, кад си крелац...

– Здраво, девојке! Што не отварате? Већ сам помислио да нисте код куће.

– Мени су руке биле у брашну, а твоја ћерка је *прелазила на други ниво*.

– А-ха, видео-игрица!

– Да, већ неколико сати је не испушта. И не може да подигне задњицу чак ни на тренутак да отвори врата оцу, који јој је ту игрицу купио. Надам се да схваташ колико... Чекај, не качи панталоне, да видим ту флеку! Шта си данас ручао?

– Резанце *рамен*. Види стварно, флека од сојиног соса! Требало би да се лако скине... али ово... е-е-е, ово је уље од сусама... извини, душо!

– Стави ту, сутра ћу их однети на хемијско чишћење. Значи, твоја ћерка и њена нова, *ири хиљаде двестиа петнаестиа* игрица, коју је она опет добила од свог болећивог таје – ЗА НИШТА, апсолутно незаслужено.

– Немој тако! Ја хоћу да наше дете расте неускраћено.

– То је врло лепо од тебе, али тако си је скроз размазио. Она нема осећаја за вредност ствари, не разуме да ти радиш од јутра до сутра да би сви њени хирови били испуњени. Тако олако и безусловно јој поклањаш све што јој падне на милу памет, да ће одрасти, не питајући се одакле долазе паре.

– Остави дете на миру, има тек дванаест година! Кад почне сама да зарађује, тада ће схватити многе ствари и другачије ће се односити према новцу.

– Кад смо код тога, има њених вршњака који већ зарађују...

– Немој опет ту причу, молим те! То је монструозно. Дај ми да вечерам.

А где је татина принцеза? Дај да тата пољуби паметну главу! Ето, тако, добра девојчица. А кад би дете бар на трен подигло поглед са игрице и рекло *здраво, тата! јеси уморан?* – тата би био бескрајно срећан и заборавио би на умор.

– Аха, здраво, тата.

– Ти, тајо, данас треба да будеш захвалан за срдачан дочек. Мајку *принцеза* није удостојила ни погледа за цело поподне.

– Тата, види! Коронос је журио Фалка и већ је изгледало да ће га ухватити, кад је на следећем нивоу Фалк добио појачање. Да знаш да је сад већ тешко!

– Да ти она не рапортира своје успехе и поразе у игрицама, ја бих мислила да је заборавила да говори!

– Добро, мацо, не сумњам да ћеш изаћи на крај, али мама каже да још ниси урадила домаћи.

– Ево, сад ћу...

– Ханако, завршавај игру и седи да радиш домаћи – овог трена! Прошло је девет сати.

– Па, тата, сачекај! Ако не сачувам резултат, све ће пропасти и мораћу поново све ово да пролазим!

– Аааа, то никако не смемо да дозволимо! Такав губитак се не преживљава! Сачувај своје драгоцене резултате, пренеси своју драгоцену позадину за сто и уради домаће задатке!

– Добро, добро! Тата, шта ти је, што си се унервозио?! Па, ја увек брзо радим домаћи. Максимум пола сата, и готово.

– Чујеш ли ти шта она прича?! Пола сата на учење! У њеним годинама ја сам окапавала над уџбеницима до дубоко у ноћ. После часова клавира, енглеског и калиграфије! А она после школе баца торбу у ћошак, истрчава на игралиште и јурца док се не смркне. Онда дође кући и ти мислиш – *ево, сад ће да ошвори књиџу* – а она само замени вр-

сту игре виртуелном! *Ханако, седам саџи је, уради домаћи!* – *Сад ћу!* – *Ханако, осам је саџи, седи и ради домаћи!* – *Сад ћу!* – *Ханако, девети саџи је, имаш ли џи намеру данас да напишеш домаћи?* – *Сад ћу!* А кад је напoкoн натераш да узме књигу у шаке, она седи пола сата, једним оком шкиљећи у телевизор. Онда није ни чудо што је осредњи ђак.

– Па, шта ако сам осредњи ђак?! Пола одељења је лошије од мене!

– Е, сад си ме утешила! Погледајте, људи, како сам ја срећна мајка! Чак пола одељења има лошије оцене од ње, дајте да отворимо шампањац! А шта ћемо са тим што десет или још више глава показује боље резултате од тебе? Зашто се са њима не поредиш?

– А зашто бих поредила са било ким? Они су они, а ја сам ја. Марим ја за њихове успехе к’о за лањски снег!

– Види само како је речита кад треба да оправдава своју лењост! И мисли су јој на месту, и налази потребне идиоме.

– Да, мама, извини што не одговарам твојој представи о мени. Нисам тако глупа, као што ти мислиш!

– Ханако, теби се данас лоше пише! Марш на спавање! Да те до јутра нисам ни видела, ни чула!

– Али ни...

– Ханако, никаквих „али”, слушај мајку!

– ...

– У-у-ух... напoкoн тишина. Лудим од оне електронске мелодије њених игрица. Замисли, она је у стању сатима да слуша оно монотонно дромбуљање, а кад ја пустим Моцарта или Шопена, она устане и искључи. Каже *сметџа ми да се конценџришем*.

– М-да... не знам коју ће професију да изабере, али једно је сигурно: то неће бити класична музика. Па, ипак...

– Боже, прошло је десет сати, а ти још ниси јео! Запамти да си стао на „па, ипак”, а ја ћу да поставим вечеру, па ћу сести са тобом и ти ћеш да наставиш, важи?

– Да, стварно сам огладнео. Део ручка ми је завршио на панталонама, ха, ха...

– Шта ћеш да пијеш? Пиво?

– А смем ли? Јао, мама, како сте Ви данас добри према мени! Мислио сам да данас не може... јуче сам стварно мало више цутнуо.

– Једна чаша пива није богзна какав ударац на јетру. Али само једна чаша! А онда неколико дана нека се одмори, важи?

– Ра-зумем, драга моја строга, али праведна жено!

– Ммм... ово месо је божанствено! Нико не кува као наша мама! Ја се можда понављам, али рећи ћу још једном: немам ништа против да једем месо сваки дан.

– Да, понављаш се, и то сваки дан! А ја ћу теби рећи...

– ... *Да сам лош Јајанац и да треба више да једем рибе.* Знам, знам – ти се такође понављаш. Али твоја упорност ће се вероватно исплатити: можда се сложим са тобом чак и пре него што напуним седамдесет!

– Ти се завитлаваш, а приближавамо се годинама кад људи имају проблема са холестеролом, притиском и ко зна још чим, а то је умногостезано везано за исхрану.

– Ма, све је то пропаганда и завера фармацеутских фирми, ја кад ти кажем! Нас двоје имамо добре гене, ништа нам не фали. А све болести долазе од црних мисли – мораш да се опустиш и уживаш у животу. Хајде, живели!

– Безбрижан си као и твоја ћерка... О којој ћемо, узгред буди речено, морати још много година да се бринемо, јер она, очигледно, неће скоро да се осамостали.

– А, да, ја сам стао на „па, ипак”! У праву си што се тиче њеног музичког укуса – изгледа да јој се стварно више свиђа то електронско пијукање него нормална музика, али ипак... мислим да си престрога према њој. Ти од дванаестогодишњег детета очекујеш схватање живота одрасле особе...

– Ако ниси знао, има дванаестогодишњака...

– Знам, сад ће опет да почне прича о звездици Јукико...

– Као прво, Јукико је са дванаест већ *звезда*, а не звездица. Као друго, то је постала јер је била дисциплинована. А твоја размажена ћерка, навикнута да све добије на сребрној тацни, нема благог појма шта је то труд.

– Да, да, да... Као и обично, за све сам крив ја...

– Па, можда не баш за све, али то што тата испуњава сваку, чак и неизговорену жељу, не помаже детету да одрасте.

– А зашто си ти тако нестрпљива? Нека деца сазревају раније, нека касније – доћи ће време када ће се и у Ханаконешто *пробудити*.

– Да, драги мој, али тада може да буде касно. Лења буба без икаквих радних навика неће се провреднити са двадесет, кад схвати – ако се икад уопште запита! – за шта је створена. Лакше јој је да се излежава на каучу, игра игрице и гледа телевизију. О, да-а-а, то је та-а-ако пријатно: мишићи су опуштени и мозак се не напреже. И ја бих тако... да имам још који живот који ми не би било жао да проћердам.

– Хајде, хајде, опет си се острвила на дете! Пусти је... она је паметна, само је незаинтересована.

– Да, „пусти је”, па ће поћи стопама стрица и ујака! Два препаметна момка, којима мајке нису хтеле да досађују придикама. Кођи, до пре неку годину понос и дика мојих родитеља, живи у виртуелном свету интернета, у соби у коју као да је бомба пала, зарастао у косу и браду. А кад му мама изосола помене да би могао да се упристоји и потражи посао, виче на њу што га није тукла кад је требало. Знаш ли

да су твог Масахика опет замолили *да оде*? Замисли, у једној тричавој самоуслуги усудили су се да отпусте *генијалног математичара*! Јер *генијални математичар* нема никакву диплому, а о радним навикама да и не говоримо, те ни у шестој – љуби га мајка! – фирми, није оставио утисак радника кога треба задржати.

– Ух... Ова тема није добра за пробаву... Хајде, причај ми како си провела дан!

– Како *како*?! Као и увек. Пре подне сам се бавила домаћинством, поподне сам дочекала Ханакo из школе, а пошто је она одмах отрчала напоље, ја сам узела да читам.

– Шта си читала?

– Муракамија. Пробала сам поново да схватим у чему је тајна његове популарности – и опет ми није успело...

– То ти је врло једноставно: нема потребе да постављаш питања и трагаш за дубљим смисловима. Аутору треба признати да је створио савршено нову сорту човека, каквог у реалном животу немаш шансе да сретнеш. Мураками ти и не предлаже одговоре на питања „шта, како и зашто”. Текст тече по муракамијевским законима, а ти му се препушташ и не разбијаш главу – то је све.

– Тебе то задовољава?

– Па, ти знаш да он није мој омиљени писац, али... могу да га читам. У метроу, на пример. Кад човек нема *могућности* за удубљивање, онда треба да чита то што *не захтева* удубљивање.

– Е, та ти је добра! Заслужујеш још једну чашу пива.

– О, хвала, хвала лепо! Дај да хитно смислим нешто збиља паметно, можда ми још предложиш и неки *прави* напитац, попут вискија.

– Ето ти га сад! Даш му прст, он би руку!

– Ништа, ништа, ја само... шта си још интересантно радила данас?

– Била сам на ручку са *мамама* – сећаш се те наше групе која се са-стаје једном у два-три месеца? – у пицерији на углу. Јукикина мама је донела по један примерак овог часописа за све нас.

– Аха, лепо изгледа. А шта има интересантно у том журналу? Интервју са Јукико?

– У то интересантно ти управо из све снаге гледаш!

– Да?! Нисам сигуран да с...

– Обрати пажњу на девојчицу на насловној страни.

– На девојчицу? Видим само претерано нашминкану и ужасно на-тапирану женску која похотно гледа у читаоца.

– То и јесте Јукико.

– Е, па, њена мајка је дефинитивно скренула! Ово је врхунац лошег укуса, ово је ... на корак од порнографије, забога!

– Право да ти кажем, и ја мислим да је ово мало претерано. Мада, то је тинејџерски часопис, а знаш како тинејџери, по правилу, журе

да изгледају одрасло. Ти не гледај Ханako – она је изузетак из правила. Она је изузетак из *свих постојећих* правила. Као да је нисам родила с тобом, него с Муракамијем! Где сам оно стала? А, да, Јукико! Значи, фотографија у овом журналу део је експеримента за тинејџере, а ако одраслим љубитељима *лолиџа* иде вода на уста, то је њихов проблем. А Јукикиној мами свака част – то морам да признам, ма колико да ми је лично несимпатична.

– Не знам шта ти налазиш за похвалу код те жене, мени се све то ни најмање не допада.

– А да ли би ти се допало да твоје дете игра у филмовима са најпознатијим јапанским глумцима, код режисера на светском гласу? Јукико је сада на снимању у Кјоту. Њоме се одушевљава цео Јапан, она добро зарађује од реклама и серија, и још има све петице. Њена мама каже да је, као сасвим мала, умела да се успротиви и да направи сцену, али то је сада једно одговорно створење, које не треба подсећати на обавезе – и улоге учи и све остало обавља на време. На снимање и модне ревије у граду већ одавно иде сама, а ако са школским градивом зашкрипи – ипак, она често пропушта наставу – сама организује приватне часове. Шта ту, богати, може да се не допада?!

– Па, о детету стварно ништа лоше не могу да кажем, али мајка је опседнута славом и ради ње је жртвовала и нормалан живот породице и жеље детета.

– Ама, какве „жеље детета“?! Шта може да жели дете?! Да се игра од јутра до вечери! Дај детету да бира између игре и учења, јасно је као дан да ће изабрати игру. Само му то дозволи, и добићеш Моглија из *Књиџе о џунџли*! А Јукико се можда није наиграла у песку, она је можда изводила сто пута једне те исте етиде под строгим погледом своје маме, док су њени вршњаци јурцали по дечјем игралишту. Док су она и мама сатима чекале на ред на аудицијама, међу стотинама исте такве деце, која умеју да певају, играју и воде конверзацију, ми смо са Ханako исто стајали по редовима – у Дизниленду. Да знаш да ми је већ мука од тог забавног комплекса, како од обичног, тако и од Морског Дизниленда! Ми смо тамо оставили читаво богатство, возили се једним те истим возићима, јели једне те исте кокице и ону глупу шећерну вату. И све то ради чега? – дозволи да питам још једном јер до дана данашњег нисам добила јасан одговор.

– Како ради чега?! Ханako је била срећна. Зар то није довољно? Она је здраво и задовољно дете, а мени је то најважније. Ја гледам како она расте, а она ужива у присуству оба родитеља. Што се за Јукико не може рећи. Нити она види оца, нити отац има прилике да се дружи са њом. Јадан Танигући, осећа се као донатор сперме!

– Е, баш! Одакле ти то?

– Понекад идемо заједно на паузу за ручак. Оно, није баш да се отворено жали, али из неких његових изјава сам схватио да је човек био ускраћен за своје дете. Почело је све буквално од пелена – Јукико је рекламирала памперсе. Онда модне ревије дечје одеће, па аудиције, па часови музике, плеса, глуме и бог зна чега још, па снимања серија и филмова... он је Јукико практично више видео на екрану, него код куће. А како ће се то, што дете исто тако није видело оца, одразити на њену психу у будућности – показаће време, али ја смем да се кладим да ће нешто бити *криво и косо*. Њу су већ искварили: где си ти видела да се дванаестогодишња девојчица шминка и иде на штиклама?! А Јукико се пред вече удеси, каже *имам џосла* – и оде! Знаш колико их се у том модно-филмском свету дрогира? Њен отац је озбиљно забринут. И ја га одлично разумем – збиља има разлога за бригу. Зато, ако мене питаш, нека дете и није суви геније, али нек буде на оку – боље тако, него прерано сазрела цура, која не упућује родитеље у свој живот. И где она то скита ноћу? Токио јесте један од најсигурнијих градова на свету, али никад не знаш...

– Е, ја стварно више ништа не знам... Осим да је родитељство доживотна робија!

– Ма, хајде, немој тако! Дај да ти твој мужић сипа чашицу коњака, и одмах ћеш се боље осећати. Ето, видиш! А сада идемо да видимо нашег анђелка. На целом белом свету нема лепшег призора од Ханакине успаване њушкице! Хајде, дај ми руку!

– Ма, где ћеш ме?! Тише, пробудићеш је!

– Кога, Ханако?! Па, та се не буди ни кад дрма земљотрес! Види... види, мама, како је лепа!

– Није што је наша, али је стварно прелепа. А кад спава, нема онај израз лица *бунџовника без разлога*. У праву си – стварно је као анђео. Ти мислиш да је ја само грдим, али мени се понекад чини како ће ми груди пући од љубави према њој! Дође ми да је, овако дугачку, узмем у наручје, да је привијем уза се као некад, кад ми се смештала у крило, и да је љуљам, љуљам...

Вече, пола осам, у Токију је већ мрак. Ја сијам у једном од својих најбољих издања!

Из зграде број 12 у кварту Камезава изашла је крхка девојка, модерно одевена и у ципелама са ниским потпетицама. Нашминкана је једва приметно. На првом углу скренула је десно и код другог семафора прешла на другу страну улице. Вероватно иде на воз, на стани-

цу Рјогоку – помислих. Али не! Свратила је на дечје игралиште парка Мидори, оног поред места где се гради музеј Кацушике Хокусаија. Шта ће она на игралишту? А-ха, вероватно се договорила са момком да се ту нађу. Добар избор – нема никог, сви малишани су се одавно разишли по кућама.

Девојка поседе на љуљашци. Онда се мало заљуљала, али је ускоро већ летела пут неба, тако високо, да сам се ЈА уплашио! Затим је скочила са љуљашке у лету и потрчала према тобогану, брзо се попела и клиз – једном, два пута, три пута, четири пута! На гузи, на стомаку, са ногама напред, па унатрашке – шта све није изводило то дечје тело! Да, сада видим, није то никаква девојка, него девојчица, цуретак.

После тобогана успентрала се на *дрво* од конопаца. Јако је високо – како јој се не врти у глави?! На врху је, са невероватно срећним изразом на лицу, дуго поскакивала на еластичном конопцу.

После пола сата, пошто се наиграла до миле воље, она полако пође кући, заобилазним путем, цикцак кроз суседне квартове. Било је очигледно да ужива у својој усамљеној шетњи кроз мрак. Поред ње су пролазили људи, не обраћајућу пажњу на њу, и само један момчић је повукао маму за рукав и узбуђено прошапутао: „Мама, то је била Јукико Танигући!”, на шта је добио ћушку по темену и обећање да ће добити још ако сутра поново донесе двојку из математике.